

ประเภทขับเคลื่อนเห็นผล

(แบบฟอร์มสมัครรางวัลคุณภาพกรมปศุสัตว์ ประจำปี 2569)

โปรดกรอกรายละเอียดเกี่ยวกับผลงานที่ขอรับรางวัล ดังนี้ (กรุณา ✓ ในช่องสี่เหลี่ยมตามการดำเนินการของผลงาน)

- เป็นผลงานที่สอดคล้องกับบริบทของโลก ตอบโจทย์นโยบายของรัฐบาล หรือ Agenda สำคัญของประเทศด้าน
- การพัฒนาการเกษตรที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม
 - การส่งเสริม Soft Power อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและวัฒนธรรม
 - การนำ AI มาใช้ในบริการภาครัฐ
 - การแก้ปัญหาความยากจนอย่างยั่งยืน
 - การแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมและการส่งเสริมพลังงานสะอาด
 - การแก้ปัญหาด้านความมั่นคง และความปลอดภัยของประเทศ
- ผลงานที่เสนอไม่เป็นรูปแบบเดียวกับที่หน่วยงานเคยได้รับรางวัลมาแล้ว
- เป็นผลงานที่นำไปใช้แล้วจริง มีผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมและมีผลกระทบสูงกับสังคมหรือประเทศที่สามารถตรวจสอบได้ เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี (ในวันที่ปีครบสมัคร)
- หน่วยงานได้นำผลงานไปเริ่มใช้แล้ว เมื่อ (โปรดระบุ วัน/เดือน/ปี) มกราคม 2568-ธันวาคม 2569

ชื่อผลงาน :เปลือกทุเรียนสู่ระบบอาหารสัตว์หมุนเวียน ตามแนวคิด BCG.....

ชื่อส่วนราชการ :กรมปศุสัตว์.....

หน่วยงานที่รับผิดชอบผลงาน :ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ชุมพร.....

ชื่อผู้ประสานงาน.....อรฉัตร มงคล.... ตำแหน่งนักวิชาการสัตวบาล.....

สำนัก/กองสำนักพัฒนาอาหารสัตว์..... เบอร์โทรศัพท์
เบอร์โทรศัพท์มือถือ.....090-5909525... e – Mail.....orachat.fai@gmail.com....

ส่วนที่ 1 สรุปผลการดำเนินการในภาพรวม

โปรดสรุปรายงานผลการดำเนินการในภาพรวม สามารถแทรกภาพประกอบได้ โดยต้องมีความยาวไม่เกิน 3 หน้ากระดาษ A4 (เริ่มนับหน้าที่ 1 ตั้งแต่บทสรุปสำหรับผู้บริหาร) ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาด 16 และอยู่ในรูปแบบ .doc หรือ .docx เท่านั้น

ส่วนที่ 1 บทสรุปสำหรับผู้บริหาร (Executive Summary) (ความยาวไม่เกิน 3 หน้ากระดาษ A4)

1. ปัญหา/สาเหตุ/ที่มาของการให้บริการ

จากปัญหาการทิ้งเปลือกทุเรียนของโรงงานแปรรูปทุเรียนในพื้นที่จังหวัดชุมพรก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งภายในชุมชนอันเนื่องมาจากขยะของเปลือกและเศษทิ้งจากทุเรียนที่ก่อให้เกิดมลภาวะทางด้านสิ่งแวดล้อม เช่น กลิ่น แมลงพาหะ รวมทั้งการการสะสมของศัตรูพืชเพิ่มมากขึ้น และหากมีการเผาจะก่อให้เกิดควันและฝุ่น PM 2.5 ดังนั้นศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ชุมพร ร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ภายในพื้นที่จึงช่วยเข้าไปแก้ปัญหาดังกล่าว โดยศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ชุมพร ได้ใช้องค์ความรู้ในการนำส่วนของเปลือกทุเรียนมาใช้ในการจัดสัดส่วนอาหารสำหรับใช้เลี้ยงโคเนื้อ และโคนม ซึ่งมักขาดแคลนแหล่งอาหารหยาบโดยเฉพาะในช่วงฤดูแล้งซึ่งเกษตรกรผู้เลี้ยงโคในจังหวัดชุมพร จำเป็นต้องสั่งซื้อหญ้า หรือฟางจากภาคกลาง ซึ่งมีราคาประมาณ 1.5-3.0 บาท ต่อกิโลกรัม ทำให้เกษตรกรมีต้นทุนค่าอาหารที่เพิ่มขึ้น

จากการนำเปลือกทุเรียนมาใช้ในการจัดสัดส่วนอาหารสามารถนำไปขยายต่อยอดในพื้นที่อื่นๆ ที่มีเปลือกทุเรียน ซึ่งพบว่าในพื้นที่จังหวัดชุมพร และอีก 13 จังหวัดภาคใต้ มีพื้นที่การปลูกทุเรียน รวมประมาณ 814,414 ไร่ มีผลผลิตของผลทุเรียนประมาณ 526,005 ตัน จากข้อมูลที่รายงานว่าทุเรียนมีสัดส่วนของเนื้อร้อยละ 30 เมล็ดร้อยละ 12 เปลือกร้อยละ 58 เมื่อประมาณการส่วนที่เป็นขยะจากเปลือกทุเรียนของภาคใต้ในแต่ละปีประมาณ 37 ตัน หากนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ทั้งด้านเป็นอาหารสัตว์ หรือประโยชน์ด้านอื่นๆ เป็นการลดขยะให้เป็นศูนย์ (Zero waste) และยังเป็นการขับเคลื่อนการทำงานภาคการเกษตรตามแผนแม่บทพัฒนาประเทศ BCG economy model ในการช่วยลดการเกิดมลภาวะด้านสิ่งแวดล้อม และช่วยลดปัญหาความขัดแย้งภายในชุมชนได้

2.การดำเนินการ (วิธีการ/รูปแบบ/จุดเด่นของผลงาน)

1. สำรวจปริมาณเปลือกทุเรียนในพื้นที่จังหวัดชุมพร โดยร่วมกับองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในพื้นที่
2. คัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ โดยบูรณาการแบบมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่ายในพื้นที่ ทั้งสำนักงานเกษตรจังหวัด และสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชุมพร เพื่อคัดเลือกฟาร์มเกษตรกร ในการส่งเสริมการใช้เปลือกทุเรียน
3. ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ชุมพร ร่วมกับสำนักงานปศุสัตว์อำเภอในพื้นที่ และสถาบันพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง วิทยาเขตชุมพรเขตรอุดมศักดิ์ ฝึกอบรม ให้คำแนะนำด้านการจัดการอาหาร โดยใช้

เปลือกทุเรียนเป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์ ให้ความรู้ วิธีการใช้ และข้อมูลองค์ประกอบทางโภชนาของเปลือกทุเรียนแก่เกษตรกรอย่างถูกต้อง

4. ติดตามผลการดำเนินงาน เพื่อสรุป ถอดทบทวน

5. ขยายผลสู่เกษตรกร ส่งเสริมการใช้เปลือกทุเรียนเป็นอาหารสัตว์ และส่งเสริมแนวทางการใช้ประโยชน์จากเปลือกทุเรียน เพื่อเป็นการลดขยะเหลือทิ้งในพื้นที่

3. ผลผลิตและผลลัพธ์จากการดำเนินการ

ผลผลิต เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ในพื้นที่ นำเปลือกทุเรียนมาใช้เป็นแหล่งอาหารหยาบ เพื่อลดต้นทุนการผลิต พบว่า เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิต และลดปัญหาการทิ้งของเสีย(เปลือกทุเรียน) ที่ก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมได้ในระดับหนึ่ง และสำหรับเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ สามารถลดต้นทุนการผลิต โดยปรับเปลี่ยนจากการซื้อฟาง หรืออาหารหยาบอื่นๆ เป็นการใช้เปลือกทุเรียน ซึ่งมีต้นทุนที่ถูกกว่า

ผลลัพธ์

- ด้านเศรษฐกิจ เกษตรกรสามารถลดต้นทุนค่าอาหารสัตว์ได้ โดยใช้เปลือกทุเรียนหมัก ซึ่งมีต้นทุนอยู่ที่ 0.50-0.60 บาท/กิโลกรัม มีราคาต่ำกว่าฟางข้าว และหญ้าหมัก การปรับเปลี่ยนมาใช้เปลือกทุเรียนเพื่อทดแทน จะลดต้นทุนได้เป็นอย่างดี

- ด้านสิ่งแวดล้อม เมื่อเปลือกทุเรียนสามารถนำมาเป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์ และสร้างมูลค่าจากขยะเหลือทิ้งให้มีมูลค่าขึ้นมาได้ ก็ส่งผลให้ลดปัญหาขยะในชุมชนที่เกิดจากเปลือกทุเรียนได้เป็นอย่างดี

ผลกระทบ

- ด้านสิ่งแวดล้อม จากการนำเปลือกทุเรียนมาใช้เป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์ ส่งผลให้ลดปัญหามลพิษที่จะเกิดขึ้นในแหล่งชุมชนทั้งการทิ้งเปลือกทุเรียนลงแม่น้ำ เผาทำลายเปลือกทุเรียนที่เป็นขยะจากโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปทุเรียนในพื้นที่จังหวัดชุมพร และเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับเปลือกทุเรียนซึ่งเคยเป็นขยะในแหล่งชุมชนได้เป็นอย่างดี

4. ประโยชน์ต่อผู้รับบริการ/ประชาชน (ระบุข้อมูลเชิงประจักษ์และแสดงให้เห็นว่าประโยชน์ที่เกิดขึ้นมี Impact ในด้านที่เกี่ยวข้องอย่างไร)

จากการดำเนินงานซึ่งได้ต่อยอดจากโมเดลที่รัฐบาลพยายามผลักดันให้เกิดขึ้น และสอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยเน้นการทำงานแบบขับเคลื่อนไปตามระบบ BCG economy model คือ การนำความรู้ เทคโนโลยี มาพัฒนาต่อยอด เพิ่มมูลค่าทรัพยากรทางการเกษตร และใช้ให้เกิดประโยชน์ โดยมุ่งเน้นการลดผลกระทบต่อสังคม ระบบนิเวศน์ และชุมชนอย่างยั่งยืน โดย Impact ที่เกิดขึ้นหลายด้าน ดังนี้

ด้านเศรษฐกิจ สามารถลดต้นทุนค่าอาหารสัตว์ได้ โดยเกษตรกรสามารถใช้เปลือกทุเรียนทดแทนวัตถุดิบอื่นๆ เช่น ฟางข้าว และต้นข้าวโพด ซึ่งมีราคาสูงกว่า

ด้านสิ่งแวดล้อม การนำเปลือกทุเรียนมาใช้เป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์ ส่งผลให้ลดปัญหามลพิษที่จะเกิดขึ้นในแหล่งชุมชนทั้งการทิ้งเปลือกทุเรียนลงแม่น้ำ เผาทำลายเปลือกทุเรียนที่เป็นขยะจากโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปทุเรียนในพื้นที่จังหวัดชุมพร เปลือกทุเรียนที่ถูกทิ้งจะเกิดการย่อยสลาย และปล่อยก๊าซมีเทน ซึ่งเป็นก๊าซเรือน

กระจุกสู่วัสดุระบบนิเวศน์ โดยการนำมาใช้เป็นอาหารสัตว์ จะเป็นอีกช่องทาง ที่ช่วยลดปัญหาการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และลดปัญหาขยะ กลิ่นเหม็นในชุมชน ซึ่งเป็นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และเป็นการจัดการของเสียอย่างยั่งยืน

ด้านสังคมและชุมชน การนำเปลือกทุเรียนมาจัดสัดส่วนอาหารสัตว์มาเลี้ยงสัตว์ ช่วยลดปริมาณขยะและกลิ่นเหม็นในพื้นที่ จึงช่วยลดความขัดแย้งในชุมชน เป็นการคืนความสุขให้ชุมชน

ด้านการศึกษา การจัดสัดส่วนอาหารสัตว์โดยมีเปลือกทุเรียนเป็นส่วนผสม เป็นองค์ความรู้ให้แก่สถานศึกษา นำไปพัฒนาต่อยอดการใช้ประโยชน์จากเปลือกทุเรียนไปเป็นอาหารสัตว์

5. Link YouTube (ถ้ามี) <https://nutrition.dld.go.th/nutrition/images/poster/durian.pdf>

ส่วนที่ 2 ผลการดำเนินการ

แบบฟอร์มสมัครประเภท : ขับเคลื่อนเห็นผล	
ข้อความ	ผลการดำเนินการ
มติที่ 1 การวิเคราะห์ปัญหา (10 คะแนน)	
<p>1. สภาพปัญหา ที่มา (5 คะแนน)</p> <p>(อธิบายว่า สภาพปัญหา ที่มา มีความสอดคล้องกับนโยบาย รัฐบาล ยุทธศาสตร์ชาติแผนการปฏิรูปประเทศ หรืออื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง อย่างไร)</p>	<p>ปัญหาการนำเปลือกทุเรียนของบริษัทส่งออก ทุเรียนแช่แข็ง มาทิ้งใกล้แหล่งชุมชน และส่งกลิ่นเหม็น สร้างความเดือดร้อนให้แก่ชาวบ้านระแวกใกล้เคียง จนเกิดปัญหาการร้องเรียน</p> <p>เนื่องจากจังหวัดชุมพรและอีก 13 จังหวัดภาคใต้ มีพื้นที่การปลูกทุเรียน รวมประมาณ 814,414 ไร่ ผลผลิต 526,005 ตัน จังหวัดชุมพรเป็นแหล่งรวบรวมผลผลิตที่สำคัญ ซึ่งมีแหล่งรวบรวม(ล้าง) ปัจจุบันมีกว่า 400 แห่ง จังหวัดชุมพร มีผลผลิตทุเรียน จำนวน 250,115 ตัน หากคำนวณด้วย สัดส่วนทุเรียน 1 ผล ประกอบด้วยเปลือก 58.56 เปอร์เซ็นต์ โดยเป็นเปลือกทุเรียนจากโรงงานแปรรูป ทุเรียนแช่แข็งหรือทุเรียนฟรียดราย จำนวน 25 โรงงาน ประมาณการเปลือกทุเรียนเหลือทิ้ง จำนวน 42,848 ตันต่อปี ที่เป็นขยะในพื้นที่จังหวัดชุมพร ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาของเน่าเสียส่งผลกระทบต่อชุมชน สิ่งแวดล้อม เกิดการระบาด และการสะสมของ ศัตรูพืชเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นจึงมีการรณรงค์การใช้ เปลือกทุเรียนให้มีประโยชน์ และลดปัญหาการกำจัด</p>

แบบฟอร์มสมัครประเภท : ขับเคลื่อนเห็นผล	
ข้อความ	ผลการดำเนินการ
	<p>ขยะในพื้นที่ โดยเปลี่ยนเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับเปลือกทุเรียน</p> <p>ตามแผนยุทธศาสตร์ การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วย BCG economy model เพื่อให้การดำเนินงานขับเคลื่อนไปตามนโยบายของภาครัฐ คือ เน้นการนำวัสดุเหลือใช้ในพื้นที่มาหมุนเวียนใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด เพื่อลดปัญหาขยะที่จะเกิดในชุมชน ผนวกกับปัญหาของเกษตรกรในภาคปศุสัตว์ คือ ราคาน้ำนมดิบ และราคาโคเนื้อที่ตกต่ำ ซึ่งสวนทางกับราคาวัตถุดิบอาหารสัตว์ที่เพิ่มสูงขึ้น ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ชุมพร ซึ่งมีพันธกิจในการมุ่งพัฒนาความมั่นคงด้านอาหารสัตว์ จึงส่งเสริมให้เกษตรกรใช้ผลพลอยได้ทางการเกษตร ที่สามารถหาได้ในพื้นที่ นำมาใช้เป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์ เพื่อลดต้นทุนอาหารหยาบ โดยนำเปลือกทุเรียนจากโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปทุเรียน สามารถช่วยลดการเกิดมลพิษจากโรงงานแปรรูปทุเรียน และสามารถเพิ่มมูลค่าได้ โดยคุณค่าทางโภชนาของเปลือกทุเรียนค่อนข้างสูง มีโปรตีน ประมาณ 7-9 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งเป็นผลพลอยได้ทางการเกษตรที่มีศักยภาพ เหมาะในการนำไปใช้ป้อนเป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์</p>
<p>2. ปัญหาที่มีขอบเขตหรือผลกระทบต่อผู้รับบริการ หรือต่อสังคม/ประเทศ ในระดับใด (5 คะแนน)</p> <p>(อธิบายว่าปัญหาที่มีขอบเขตหรือผลกระทบต่อผู้รับบริการ หรือต่อสังคม/ประเทศ ในด้านใด และระดับใด เช่น ด้านสิ่งแวดล้อม การแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม ฝุ่น PM 2.5 ซึ่งเป็นปัญหาในระดับประเทศ เป็นต้น)</p>	<p>ผลกระทบของปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ปัญหาด้านสังคม ความขัดแย้งในพื้นที่ที่เกิดขึ้นระหว่างโรงงานแปรรูปทุเรียน กับแหล่งชุมชน ซึ่งเป็นการกำจัดเปลือกทุเรียนที่เป็นขยะจากโรงงานอุตสาหกรรมภาคการเกษตรในพื้นที่ หากมีการพูดคุย หาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกันอย่างถูกวิธี จะก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งโรงงาน ชุมชน และอาจเป็นการสร้างรายได้ให้ชาวบ้านในระแวกใกล้เคียง

แบบฟอร์มสมัครประเภท : ขับเคลื่อนเห็นผล	
ข้อความ	ผลการดำเนินการ
	<p>2. ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม การกำจัดเปลือกทุเรียนทั้งของโรงงานแปรรูปทุเรียนขนาดใหญ่ แม่ค้ารายย่อย และวิสาหกิจชุมชน ที่มีการแปรรูปทุเรียนในพื้นที่ ที่มีการกำจัดเปลือกทุเรียนอย่างไม่ถูกต้อง ทั้งการเผาทำลายที่ก่อให้เกิดฝุ่น Pm 2.5 ทั้งลงแม่น้ำ และการทิ้งใกล้แหล่งชุมชน จนก่อให้เกิดความเสียหายในพื้นที่เป็นวงกว้าง ทั้งเรื่องของกลิ่นเหม็น และแหล่งน้ำธรรมชาติเน่าเสีย หากมีการนำเปลือกทุเรียนไปสร้างมูลค่าเพิ่ม จะช่วยลดปัญหาขยะที่จะเกิดขึ้นในพื้นที่ได้เป็นอย่างดี</p> <p>3. ปัญหาด้านสาธารณสุข จากการกำจัดเปลือกทุเรียนซึ่งมีปริมาณค่อนข้างมาก และการกำจัดที่ไม่ถูกต้อง ส่งผลให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนในระแวกใกล้เคียง เช่น การสูดดมมลพิษเข้าร่างกาย ส่งผลให้เกิดปัญหาระบบทางเดินหายใจ</p> <p>4. ปัญหาด้านปศุสัตว์ คือ ราคาวัตถุดิบอาหารสัตว์ค่อนข้างสูง ซึ่งสวนทางกับราคารับซื้อผลผลิตทางการเกษตรของเกษตรกรทั้งโคนมมีชีวิตหน้าฟาร์ม และราคารับซื้อน้ำนมดิบ ส่งผลให้เกษตรกรประสบปัญหาด้านต้นทุนการผลิตที่เพิ่มสูงขึ้น เกษตรกรประสบปัญหาขาดทุน และจากปัญหาข้างต้นจะส่งผลกระทบต่อในระยะยาว คือ เกษตรกรมีแนวโน้มที่จะเลิกเลี้ยงโคเพิ่มมากขึ้น โดยจะส่งผลเสียเป็นวงกว้าง คือ อุปสงค์ และอุปทานจะสวนทางกัน เมื่อกำลังการผลิตในประเทศลดลง ไม่เพียงพอต่อความต้องการบริโภค ระยะยาวอาจจะต้องเพิ่มปริมาณการนำเข้าจากต่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นเนื้อโค หรือแม้กระทั่งผลิตภัณฑ์ต่างๆที่มาจากน้ำนมโค ทำให้ราคาจำหน่ายในประเทศเพิ่มสูงขึ้นเช่นกัน</p> <p>จากการนำเปลือกทุเรียนมาใช้เป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์ ส่งผลให้ลดปัญหามลพิษที่จะเกิดขึ้นในแหล่ง</p>

แบบฟอร์มสมัครประเภท : ขับเคลื่อนเห็นผล	
ข้อความ	ผลการดำเนินการ
	ชุมชนทั้งการทิ้งเปลือกทุเรียนลงแม่น้ำ เผาทำลายเปลือกทุเรียนที่เป็นขยะจากโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปทุเรียนในพื้นที่จังหวัดชุมพร และเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับเปลือกทุเรียนซึ่งเคยเป็นขยะในแหล่งชุมชนได้เป็นอย่างดี
มิติที่ 2 แนวทางการแก้ไขปัญหาและการนำไปปฏิบัติ (30 คะแนน)	
<p>3. มีการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาล หรือ agenda สำคัญของประเทศอย่างไร (20 คะแนน)</p> <p>(อธิบายว่ามีรูปแบบวิธีการในการดำเนินการอย่างไร มีการนำข้อมูลมาใช้ในการวิเคราะห์ (Data analytics) การเตรียมความพร้อมด้านทรัพยากร การควบคุมคุณภาพของผลงาน การสื่อสารประชาสัมพันธ์ หรือไม่ อย่างไร)</p>	<p>เนื่องด้วยยุทธศาสตร์ชาติฉบับปัจจุบัน ซึ่งมีวิสัยทัศน์ "ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง" ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์หลัก: ความมั่นคง, การสร้างความสามารถในการแข่งขัน, การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์, การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม, การเติบโตอย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม, และการปรับสมดุลการบริหารจัดการภาครัฐ โดยมีแผนแม่บทที่เชื่อมโยงกันเพื่อขับเคลื่อนเป้าหมายสู่ความเป็นจริง</p> <p>สำหรับภาคการเกษตรจากความตระหนักถึงความสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบาย แก้ไขหาราคาสินค้าปศุสัตว์ตกต่ำของรัฐบาล ซึ่งมีผลกระทบโดยตรงกับเกษตรกรผู้ผลิต และจากสถานการณ์วัตถุดิบอาหารสัตว์ที่เพิ่มสูงขึ้น ซึ่งเป็นปัจจัยการผลิตที่ค่อนข้างสวนทางกับราคาขายที่ตกต่ำ ทำให้เกษตรกรประสบปัญหาขาดทุน กรมปศุสัตว์ โดยสำนักพัฒนาอาหารสัตว์ มุ่งเน้นในเกษตรกรหันมาใช้ผลพลอยได้ทางการเกษตรในพื้นที่เพื่อเป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ชุมพร จึงมีแนวคิดส่งเสริมการลดต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกร เพื่อที่จะประคับประคองอาชีพให้สามารถดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อาชีพ</p>

แบบฟอร์มสมัครประเภท : ขับเคลื่อนเห็นผล	
ข้อความ	ผลการดำเนินการ
	<p>การเลี้ยงโคนม ซึ่งเป็นอาชีพพระราชทาน โดยมีกรดำเนินงานดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> เตรียมความพร้อมด้านทรัพยากรบุคคล โดยสำนักพัฒนาอาหารสัตว์ให้ความรู้ด้านการจัดการอาหารสัตว์ แก่บุคลากรของหน่วยงาน โดยกรดำเนินงานภายใต้กิจกรรม เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปศุสัตว์ในฟาร์มเกษตรกร(FMMU) ซึ่งบุคลากรจะมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดสัดส่วนอาหาร เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้แก่เกษตรกร ควบคุมคุณภาพ โดยการเก็บตัวอย่างวัตถุดิบอาหาร เพื่อตรวจวิเคราะห์ และออกสูตรอาหารให้ตรงกับความต้องการโภชนะของสัตว์ในฟาร์มเกษตรกร โดยคำนึงถึงคุณภาพและต้นทุน เพื่อให้เกษตรกรมีผลตอบแทนจากการผลิต อย่างดีที่สุด ด้านการประชาสัมพันธ์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ชุมพร มีการจัดอบรม ให้ความรู้แก่กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ที่มีความสนใจในการใช้เปลือกทุเรียนเป็นอาหารสัตว์ ทั้งวิธีการใช้ และการจัดการสูตรอาหารอย่างเหมาะสม เพื่อลดต้นทุนปัจจัยการผลิต และเป็นการนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรในพื้นที่มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และลดสิ่งปฏิกูลที่จะเกิดจากโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่เช่นเดียวกัน <p style="text-align: right;">เอกสารแนบ 1</p>
<p>4. มีภาคส่วนอื่นเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการพัฒนาผลงานหรือไม่ อย่างไร (10 คะแนน)</p> <p>(อธิบายว่ามีภาคส่วนอื่นมาร่วมในการดำเนินการกับหน่วยงานหรือไม่ ในขั้นตอนใด อย่างไร)</p> <p>(กรณีอธิบายโดย Flowchart/แผนภูมิ แนบเอกสารความยาวไม่เกิน 1 หน้ากระดาษ A4)</p>	<p>การร่วมบูรณาการ โดยหน่วยงานภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง มีดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> สำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพร ร่วมกับภาคส่วนท้องถิ่น วิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ ส่งเสริมนวัตกรรมสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับเปลือกทุเรียน เพื่อลดปริมาณขยะ

แบบฟอร์มสมัครประเภท : ขับเคลื่อนเห็นผล	
ข้อความ	ผลการดำเนินการ
	<p>2.ภาคเอกชน ร่วมพัฒนา สร้างมูลค่าเพิ่มเปลือกทุเรียน โดยการรวบรวมเปลือกทุเรียน หั่น พร้อมส่งจำหน่ายถึงหน้าฟาร์มเกษตรกรในราคาที่เกษตรกรสามารถจับต้องได้</p> <p>2. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ และศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ชุมพร ส่งเสริมให้ความรู้เกษตรกรในการนำเปลือกทุเรียนมาเป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์ เพื่อลดต้นทุนการผลิต ตั้งแต่กระบวนการเตรียมเปลือกทุเรียน การเก็บรักษาเปลือกทุเรียน และการนำเปลือกทุเรียนมาประกอบสูตรอาหารสัตว์ ให้เหมาะกับรายชนิดสัตว์เพื่อลดต้นทุนการผลิตได้มากที่สุด</p> <p>3. สถาบันการศึกษาในพื้นที่ ได้แก่ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง วิทยาเขตชุมพรเขตอุดมศักดิ์ ร่วมกันในการส่งเสริมเกษตรกรในพื้นที่ ในการใช้เปลือกทุเรียนเป็นอาหารสัตว์ลดต้นทุน และร่วมกันจัดอบรมสร้างการรับรู้ ให้ความรู้แก่เกษตรกรในพื้นที่มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยังมีมหาวิทยาลัยแม่โจ้ (ชุมพร) ร่วมกับสำนักพัฒนาที่ดินชุมพร ในการผลักดัน ส่งเสริมการพัฒนาการใช้เปลือกทุเรียนเพื่อเป็นถ้ายชีวมวล และปุ๋ยหมักทางเลือกให้กับเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียน เพื่อสร้างระบบหมุนเวียนในกระบวนการผลิตทุเรียนอย่างเป็นระบบ โดยมุ่งเน้นการลดปริมาณขยะในแหล่งชุมชนที่เกิดจากการแปรรูปทุเรียนของวิสาหกิจชุมชน และโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่ อย่างยั่งยืน</p>
มิติที่ 3 ผลผลิต ผลลัพธ์ เชิงประจักษ์ (50 คะแนน)	
5. มีการประเมินผลผลิต และผลลัพธ์ที่ได้รับจากการดำเนินการที่สะท้อนความสำเร็จต่อผู้รับบริการอย่างไร (35 คะแนน)	หลังจากเข้าไปให้ความรู้ และส่งเสริมเกษตรกรใช้เปลือกทุเรียนเป็นอาหารสัตว์ทางเลือกในการเลี้ยงสัตว์ โดยให้ความรู้ ให้เกษตรกรเข้าใจ โภชนะอาหาร

แบบฟอร์มสมัครประเภท : ขับเคลื่อนเห็นผล	
ข้อความคำถาม	ผลการดำเนินการ
<p>(อธิบายการวัดผลผลิต การควบคุมคุณภาพ ผลลัพธ์ ความคุ้มค่า การวัดความพึงพอใจและ/หรือ ประเมินประสิทธิภาพของผู้รับบริการ ผลการประเมินผลงาน และแสดงการเปรียบเทียบผลผลิตและผลลัพธ์)</p> <p>(กรณีอธิบายโดย Flowchart/แผนภูมิ แนบเอกสารความยาวไม่เกิน 1 หน้ากระดาษ A4)</p>	<p>การจัดการอาหารเพื่อลดต้นทุน ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ชุมพร ได้เข้าไปติดตามผลลัพธ์ในฟาร์มเกษตรกร พบว่า เกษตรกรค่อนข้างพึงพอใจ เนื่องจากสามารถลดต้นทุนการผลิต และในส่วนของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม พบว่า สามารถเพิ่มปริมาณน้ำนม ซึ่งจะเห็นว่า นอกจากลดต้นทุน ยังสามารถเพิ่มปริมาณผลผลิตให้แก่เกษตรกรได้เป็นอย่างดี ลดต้นทุนปัจจัยการผลิตในส่วนของอาหารหยาบได้ (ปกติเกษตรกรที่ไม่มีแปลงหญ้าเป็นของตัวเองจะซื้อหญ้าหมักในราคา 2.5 บาท/กก และฟางข้าว 55-60 บาท/ฟ่อน) หลังจากได้รับความรู้เรื่องการใช้เปลือกทุเรียนเป็นแหล่งอาหารหยาบ เกษตรกรสามารถลดการซื้ออาหารหยาบ และยังสามารถผลิตอาหาร TMR ใช้ได้เองในราคาที่ถูกลง เนื่องจากเปลือกทุเรียนมีราคาเพียง 0.5 บาท/กก และสามารถเลือกวัตถุดิบที่นำมาประกอบสูตรได้ โดยได้รับคำแนะนำจากศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ชุมพร</p> <p style="text-align: right;">เอกสารแนบ2</p>
<p>6. มีผลกระทบเชิงบวก/ประโยชน์ของผลงานต่อสังคม/ประเทศ และแสดงให้เห็นว่าประโยชน์ที่เกิดขึ้นสร้าง Impact ในด้านที่เกี่ยวข้องอย่างไร (15 คะแนน)</p> <p>(อธิบายว่ามีผลลัพธ์ที่มีผลกระทบสูงในเชิงบวก/เกิดประโยชน์ต่อสังคม ประเทศในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความมั่นคง เป็นต้น)</p>	<p>จากผลการดำเนินงานของศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ชุมพร ในการส่งเสริมการใช้เปลือกทุเรียนเป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์แก่เกษตรกร ส่งผลให้เกิดประโยชน์ในวงกว้าง ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ด้านสังคม ลดความขัดแย้งในพื้นที่ที่เกิดขึ้นระหว่างโรงงานแปรรูปทุเรียน กับแหล่งชุมชน จากอดีตที่เคยเป็นปัญหาการทิ้งเปลือกทุเรียนใกล้แหล่งชุมชน จนก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้ง ปัจจุบัน เมื่อมีการส่งเสริมการใช้เปลือกทุเรียน สร้างมูลค่าเพิ่มจากขยะเหลือทิ้งให้กลายเป็นอาหารสัตว์คุณภาพดี จึงช่วยลดปัญหาขยะที่เกิดจากการแปรรูปทุเรียนของโรงงานอุตสาหกรรม แม่ค้า และวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ได้เป็นอย่างดี

แบบฟอร์มสมัครประเภท : ขับเคลื่อนเห็นผล	
ข้อความ	ผลการดำเนินการ
	<p>2. ด้านสิ่งแวดล้อม ลดปัญหาการกำจัดเปลือกทุเรียนที่ส่งผลกระทบต่อมลภาวะ และสิ่งแวดล้อม ทั้งการทำลาย การทิ้งลงแม่น้ำ หรือแม้กระทั่งการนำไปทิ้งให้ส่งกลิ่นเหม็นใกล้แหล่งชุมชน</p> <p>3. ด้านเศรษฐกิจ สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้วัสดุเหลือทิ้งทางการเกษตร:เปลือกทุเรียนที่เคยเป็นขยะ (มีต้นทุนในการกำจัด) นำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เห็นว่าสามารถซื้อขายเป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์ได้ เสริมสร้างความแข็งแกร่งของภาคการเกษตร:เมื่อเกษตรกรมีต้นทุนที่ต่ำลงอย่างเห็นได้ชัด ทำให้เกษตรกรมีกำไรเพิ่มมากขึ้น มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และมีความสามารถในการประกอบอาชีพที่ดีขึ้น ที่สำคัญ สามารถกระตุ้นเศรษฐกิจในประเทศในท้องถิ่น โดยเป็นจุดเริ่มต้นธุรกิจใหม่ๆ เช่น รับซื้อแปรรูปเปลือกทุเรียนเพื่อจำหน่าย</p> <p>4. ด้านสาธารณสุข ชุมชนระแวกใกล้เคียงแหล่งแปรรูปทุเรียน ไม่ต้องประสบปัญหาที่เกิดจากการทิ้งทำลาย เปลือกทุเรียน ทำให้สุขภาพดีขึ้น ไม่ต้องสูดดมกลิ่นไม่พึงประสงค์ที่เกิดจากการทำลายเปลือกทุเรียนทั้งการเผา ที่เคยก่อให้เกิดฝุ่น Pm 2.5 และการทิ้งลงแม่น้ำ ที่ส่งผลให้เกิดน้ำเน่าเสีย นอกจากนี้ ผลผลิตด้านปศุสัตว์ที่ได้จากการใช้เปลือกทุเรียนเป็นอาหารสัตว์ ยังมีคุณภาพดี เช่น น้านมโคที่มีไขมันนมที่เพิ่มขึ้น เป็นต้น</p>
มิติที่ 4 ความยั่งยืนของโครงการ (10 คะแนน)	
<p>7. มีการถ่ายทอดบทเรียนจากการพัฒนาผลงานเพื่อนำไปประยุกต์ใช้กับหน่วยงานและการวางแผนในการขยายผลหรือไม่ อย่างไร (10 คะแนน)</p> <p>(อธิบายว่ามีการขยายผล ถอดบทเรียนพร้อมเผยแพร่ผ่านช่องทางต่าง ๆ นำบทเรียนไปประยุกต์ใช้กับหน่วยงานภายใน/ภายนอกสังกัดหรือ นำผลงานไปดำเนินการขยายผลยัง</p>	<p>หลังการดำเนินงาน พบว่า เกษตรกรมีความพึงพอใจ สามารถลดต้นทุนการผลิต เพิ่มคุณภาพการผลิตได้เป็นอย่างดี และไม่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของสัตว์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ชุมพร จึงได้นำเสนอผลงานในที่ประชุม สำนักพัฒนาอาหารสัตว์ เพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้ในหน่วยงาน และนำ</p>

แบบฟอร์มสมัครประเภท : ขับเคลื่อนเห็นผล	
ข้อความ	ผลการดำเนินการ
<p>ผู้รับบริการ/ประชาชนในพื้นที่อื่น นอกเหนือจากกลุ่มเป้าหมาย หรือขยายผลไปยังหน่วยงานอื่นแล้วหรือไม่อย่างไร)</p> <p>(กรณีมีแผนการขยายผลแนบเอกสาร ความยาวไม่เกิน 1 หน้ากระดาษ A4)</p>	<p>ข้อมูลที่ได้เผยแพร่แก่เกษตรกรในพื้นที่ ทุกครั้งที่มีการจัดกิจกรรมคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ภายในจังหวัด และ ยังมีการเผยแพร่ข้อมูลการใช้ผลพลอยได้จาก การเกษตรและอุตสาหกรรมเพื่อลดต้นทุนการเลี้ยงสัตว์ ผ่านโครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก) เอกสารแนบ 3</p> <p>นอกจากนี้ยังมีแนวคิดในการขยายผลการดำเนินงาน คือ จัดอบรม เพิ่มความรู้ด้านการจัดการอาหารสัตว์แก่เกษตรกร โดยบูรณาการร่วมกับหน่วยงานภาคีเครือข่ายในพื้นที่ โดยมีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> -หมักจุลินทรีย์ : พัฒนาสูตรโดยการนำเปลือกทุเรียน มาผ่านกระบวนการหมัก เพื่อเพิ่มความน่ากิน เพิ่มคุณค่าทางอาหาร และยืดระยะเวลาเก็บรักษา โดยสามารถนำมาหมักเก็บไว้ใช้ได้ตลอดทั้งปี -ส่งเสริมการผลิตอาหารสำเร็จรูป : นำเปลือกทุเรียน มาพัฒนาสูตรอาหารสัตว์ที่หลากหลายขึ้น เพื่อทดแทนอาหารหยาบ และลดสัดส่วนอาหารชั้น ให้เกษตรกรนำไปประยุกต์ใช้ง่ายขึ้น และมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะช่วงที่ขาดแคลนอาหารหยาบ -วิจัยและพัฒนาเพิ่มเติม : ศึกษาเพิ่มเติมถึงสัดส่วนที่เหมาะสม ในการใช้เปลือกทุเรียน กับสัตว์แต่ละรายชนิด เพื่อให้ได้ข้อมูลอัตราเจริญเติบโต และคุณภาพซากที่ดีขึ้น ในขณะที่ยังสามารถลดต้นทุนอาหารสัตว์ได้ -สร้างเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อกระจายองค์ความรู้สู่เกษตรกร : ส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรที่มีความพร้อม เพื่อเป็นต้นแบบในการนำเปลือกทุเรียนมาใช้เป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์ และเป็นแนวทางในการส่งเสริมเกษตรกรกลุ่มอื่นๆอีกต่อไป

แบบฟอร์มสมัครประเภท : ขับเคลื่อนเห็นผล	
ข้อความ	ผลการดำเนินการ
	<p>-สร้างกลไกเชื่อมโยงระหว่างผู้ผลิต-ผู้ใช้ : ระหว่างแหล่งผลิตเปลือกทุเรียน กับฟาร์มปศุสัตว์ในพื้นที่ เพื่อให้เกษตรกรมีวัตถุดิบอาหารสัตว์คุณภาพดี ใช้ตลอดทั้งปี และสามารถใช้ประโยชน์จากวัตถุดิบอย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>-ส่งเสริม ให้ความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อม : ใช้โครงการนี้เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการแก้ไขปัญหาเปลือกทุเรียนที่จะกลายเป็นขยะ นอกจากส่งเสริมการนำมาใช้เป็นอาหารเลี้ยงสัตว์ ยังสามารถนำไปทำปุ๋ยหมัก หรือถ่านชีวมวล เพื่อลดมลภาวะ และเป็นการสนับสนุนเกษตรกรแบบยั่งยืน (Zero waste) ทำให้เกิดประโยชน์สาธารณะ ควบคู่กับการส่งเสริมลดต้นทุนการผลิต</p> <p>การขยายผลเหล่านี้ นอกจากจะเป็นการช่วยลดขยะที่เกิดจากอุตสาหกรรมในภาคการเกษตรแล้ว ยังเป็นการผลิตอาหารสัตว์คุณภาพสูง เพื่อตอบสนองการลดต้นทุนค่าอาหารสัตว์ ในฟาร์มเกษตรกรได้เป็นอย่างดี เป็นการสร้างมูลค่าเพิ่ม และลดต้นทุนการผลิตในภาคปศุสัตว์ได้อย่างมั่นคง และยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับแผนแม่บทในการพัฒนาประเทศในปัจจุบัน คือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”</p>

หมายเหตุ หน่วยงานสามารถแนบเอกสารประกอบเพิ่มเติม โดยระบุชื่อเอกสารตามหัวข้อคำถาม เช่น เอกสารแนบคำถามข้อ 4 : Flowchart

เอกสารแนบ1

การดำเนินงาน

ขั้นตอน	
---------	--

<p>จากปัญหาราคาวัตถุดิบอาหารสัตว์ที่สูงขึ้น สวนทางกับราคาซื้อขายสัตว์หน้าฟาร์ม ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ชุมพรจึงมองหาวัตถุดิบในพื้นที่ที่สามารถนำมาเป็นวัตถุดิบเพื่อลดต้นทุนอาหารสัตว์ให้กับเกษตรกรได้ และพบว่าเปลือกทุเรียนซึ่งเป็นขยะเหลือทิ้งจากโรงงานแปรรูปที่เป็นอุตสาหกรรมภาคการเกษตรในพื้นที่จังหวัดชุมพร มีปริมาณมากซึ่งมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้น อาจก่อให้เกิดมลภาวะแก่ชุมชนและสิ่งแวดล้อมได้ และด้วยคุณค่าทางโภชนาที่เหมาะสมจึงนำมาส่งเสริมให้เกษตรกรในพื้นที่ใช้เป็นวัตถุดิบในการเลี้ยงสัตว์ ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ทุกภาคส่วนมากที่สุด</p>	
<p>เตรียมความพร้อมบุคลากร โดยสำนักพัฒนาอาหารสัตว์ มีการจัดอบรม แก่เจ้าหน้าที่ ก่อนลงปฏิบัติงาน ในการส่งเสริมการผลิตปุ๋ยสัตว์ในฟาร์มเกษตรกร</p>	
<p>ลงฟาร์มเกษตรกร เก็บตัวอย่างอาหารเพื่อส่งวิเคราะห์</p>	
	

ประชาสัมพันธ์ ให้การรับรู้แก่เกษตรกร ในการใช้เปลือก
ทุเรียนเป็นอาหารสัตว์

สำนักพัฒนาอาหารสัตว์

ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ชุมพร

ผลลัพธ์จากการดำเนินงาน

ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ชุมพรเข้าไปให้ความรู้ และส่งเสริมเกษตรกรใช้เบเลื่อกทุเรียนเป็นทางเลือกในการเลี้ยงสัตว์ โดยให้ความรู้ ด้านโภชนาการอาหาร การจัดการอาหารเพื่อลดต้นทุน และมีการติดตามผลสัตว์ในฟาร์มเกษตรกร พบว่า เกษตรกรค่อนข้างพึงพอใจ เนื่องจากสามารถลดต้นทุนการผลิต และในส่วนขอเกษตรกรผู้เลี้ยงโคกระบือ สามารถเพิ่มปริมาณน้ำนม ซึ่งจะเห็นว่า นอกจากลดต้นทุน ยังสามารถเพิ่มปริมาณผลผลิตให้แก่เกษตรกรได้เป็นอย่างดี นอกจากเกษตรกรยังสามารถลดต้นทุนการซื้ออาหารขบยบได้ และยังสามารถผลิตอาหาร TMR ใช้ได้เองในราคาที่ถูกลง เนื่องจากใช้เบเลื่อกทุเรียน ซึ่งมีราคาถูกกว่าฟางข้าว หรือหญ้าหมัก ที่เกษตรกรเคยซื้อใช้

ตาราง คุณค่าทางอาหารของเบเลื่อกและเมล็ดทุเรียน

	วิตลูแซนท์ (%)	โปรตีน (%)	ไขมัน (%)	เถ้า (%)	พลังงาน (%)
เบเลื่อกทุเรียน	12.27	9.92	0.57	8.63	43.80
เมล็ดทุเรียน	31.96	9.83	1.68	6.60	26.30

ที่มา : สำนักพัฒนาอาหารสัตว์

ผลการดำเนินงาน ก่อนและหลังการใช้เบเลื่อกทุเรียนในการเลี้ยงโคกระบือ

ผลการดำเนินงาน	ก่อน	หลัง
จำนวนโคกระบือทั้งหมด (ตัว)	28	28
ปริมาณน้ำนมที่จำหน่าย (กก/วัน)	320	380
ปริมาณน้ำนมเฉลี่ย (กก/ตัว/วัน)	11	13.11
ราคาขายน้ำนมดิบ (บาท/กก.)	20	21
ต้นทุนค่าอาหาร/น้ำนมดิบ (บาท/กก.)	15	13
คุณภาพน้ำนมดิบ		
Fat (%)	3.45	4.80
Solid not Fat (%)	9.10	9.28
Total Solid (%)	11.7	12.9
Protein (%)	2.67	3.07

สูตรอาหาร TMR จากเบเลื่อกทุเรียน

หญ้า หปข1	38.61
เบเลื่อกทุเรียน	35.52
กากปาล์มเหลือใช้	8.41
TVO	6.79
มีนเส้น	9.43
แร่ธาตุรวม	0.39
กากน้ำตาล	0.51

องค์ประกอบทางเคมี

น้ำขี้เหล็กแห้ง	38
โปรตีน%	14.09

ให้ความรู้เกษตรกรในการใช้เบเลื่อกทุเรียนเป็นอาหารสัตว์

โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

การใช้ผลพลอยได้

จากการเกษตรและอุตสาหกรรม

เพื่อลดต้นทุนการเลี้ยงสัตว์

เกษตรกรใช้เปลือกทุเรียนหมักเลี้ยงโคเนื้อ

เปลือกทุเรียน

1. ข้อมูลทั่วไป

การผลิตทุเรียนในประเทศไทยมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี 2562 - 2564 จากการสำรวจเบื้องต้น พบว่า ปัจจุบันประเทศไทยมีปริมาณผลผลิตทุเรียนประมาณ 1 ล้านตัน/ปี แบ่งเป็นส่งออก 70 เปอร์เซ็นต์ และบริโภคภายในประเทศ 30 เปอร์เซ็นต์ เมื่อประเมินจากผลผลิตที่มีการบริโภคในประเทศประมาณ 400,000 ตัน/ปี พบว่า จะมีผลพลอยได้จากระบบการผลิตทุเรียนที่สามารถนำมาใช้เป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์ จำนวน 280,000 ตัน/ปี เพื่อลดต้นทุนของการเลี้ยงสัตว์ในพื้นที่ใกล้เคียงได้ แบ่งเป็น

- 1) เปลือกทุเรียนไม่น้อยกว่า 232,000 ตัน/ปี
- 2) เมล็ดทุเรียนไม่น้อยกว่า 48,000 ตัน/ปี

เนื้อทุเรียน 30%

เปลือกทุเรียน 58%

เมล็ดทุเรียน 12%

เมล็ดทุเรียน เปลือกทุเรียน

ปริมาณสัดส่วนของเนื้อ เปลือก และเมล็ดทุเรียน 1 ผล
ที่มา : ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์บุรีรัมย์

2. คุณค่าทางโภชนาการของเปลือกทุเรียน

วัตถุดิบ	องค์ประกอบทางเคมี (%)					
	วัตถุดิบแห้ง (DM)	โปรตีน (CP)	ไขมัน (EE)	เถ้า (Ash)	หีบงเซลล์ (NDF)	ลิกโนเซลลูโลส (ADF)
เปลือกทุเรียน	12.30	8.90	0.60	8.60	43.80	54.90
เปลือกทุเรียนหมัก	14.00	9.20	0.40	5.40	42.30	54.40

ที่มา : สำนักพัฒนาอาหารสัตว์

กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เปลือกทุเรียนที่หมักแล้วเพื่อใช้ในการหมัก

โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
การใช้ผลพลอยได้จากการเกษตรและอุตสาหกรรมเพื่อลดต้นทุนการเลี้ยงสัตว์

3. การทำเปลือกทุเรียนหมัก

1. นำเปลือกทุเรียนสดมาล้างให้มียาวขนาด 5 - 10 ซม.
2. นำเปลือกทุเรียนที่ล้างเรียบร้อยแล้ว มาผสมคลุกเคล้ากับกากน้ำตาล (อัตราส่วน เปลือกทุเรียน:กากน้ำตาล 100:3)
3. นำเปลือกทุเรียนที่ผสมคลุกเคล้ากับกากน้ำตาลเรียบร้อยแล้ว อัดลงในถังพลาสติกพร้อมปิดฝาให้สนิท เพื่อป้องกันอากาศเข้า
4. กรณีไม่มีถังพลาสติก สามารถหมักเปลือกทุเรียนโดยใช้ผ้าพลาสติกปูพื้น และคลุมเปลือกทุเรียน เพื่อป้องกันอากาศเข้า
5. ใช้ระยะเวลาหมัก 14 - 21 วัน จึงสามารถนำมาใช้เป็นอาหารสัตว์ได้

เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำการประกอบสูตรอาหารสัตว์โดยใช้เปลือกทุเรียนหมัก

4. ตัวอย่างสูตรอาหารที่ใช้เปลือกทุเรียนเพื่อเป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์

สูตรอาหารที่เอมอาร์ที่ 1 เลียงโคเนื้อ

รายการส่วนผสม (วัตถุดิบ)	ปริมาณการผสม (กิโลกรัม)
เปลือกทุเรียนหมัก	42.00
หญ้าเนเปียร์ปากช่อง 1	32.00
มันเส้น	9.00
กากเนื้อในเมล็ดปาล์มน้ำมัน	8.00
กากอ้อยเหลือง	8.00
แร่ธาตุรวม	0.50
กากน้ำตาล	0.50
รวม	100.00
ราคา 4.00 บาท/กิโลกรัม	
องค์ประกอบทางเคมี (%)	
วัตถุดิบแห้ง (DM)	35.70
โปรตีน (CP)	14.50
ผนังเซลล์ (NDF)	48.50
ลิกโนเซลลูโลส (ADF)	22.30
โภชนะย่อยได้รวม (TDN)	68.90

ที่มา: ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์อุบลราชธานี

สูตรอาหารที่เอมอาร์ที่ 2 เลียงโคนม

รายการส่วนผสม (วัตถุดิบ)	ปริมาณการผสม (กิโลกรัม)
เปลือกทุเรียนหมัก	35.00
หญ้าเนเปียร์ปากช่อง 1	38.00
มันเส้น	10.00
กากอ้อยเหลือง	8.00
กากเนื้อในเมล็ดปาล์มน้ำมัน	8.00
กากน้ำตาล	0.50
แร่ธาตุรวมสำหรับโคนม	0.50
รวม	100.00
ราคา 4.15 บาท/กิโลกรัม	
องค์ประกอบทางเคมี (%)	
วัตถุดิบแห้ง (DM)	36.60
โปรตีน (CP)	14.00
ผนังเซลล์ (NDF)	47.40
ลิกโนเซลลูโลส (ADF)	21.50
โภชนะย่อยได้รวม (TDN)	70.00

ที่มา: ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์อุบลราชธานี

วิธีการผสมอาหารที่เอมอาร์

1. นำวัตถุดิบในสูตรอาหารมาผสมคลุกเคล้าให้เข้ากัน
2. นำไปใช้เลี้ยงโคเนื้อ-โคนม ประมาณ 7-8 เปอร์เซ็นต์ของน้ำหนักตัว (โคเนื้อหนัก 300 กิโลกรัม ใช้อาหาร 21-24 กิโลกรัม/ตัว/วัน)
3. ควรใช้อาหารที่เอมอาร์ให้หมดทันทีหลังการผสม

เปลือกทุเรียนหมักเอมอาร์โคเนื้อ

เปลือกทุเรียนหมักเอมอาร์โคนม

กรมปศุสัตว์
 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

